

Leto I.

V Ljubljani, dne 22. marca 1914.

Štev. 9.

40125

Zabavno - humoristična nedeljska priloga „Dnevnu“.

Po 500 letih . . .

Izpremembe na vojvodskem prestolu.

V starih časih Korotancem
bil je vojvoda vladar,
vladal jim je hrabri Borut
Hotimir in Kajtimar.

Njim sledil je slavni Samo,
ki je združil pod seboj
vse od Adrije do Balta
in je ljubil narod svoj.

A za njim na prestol vsedel
se je tujec — nemški knez,
nemški rod je z njim zavladal
po deželi čez in čez.

Njemu je postal naslednik
nemški plemič in grajščak,
kmetič mu je delal tlako,
davek plačal mu težak.

A nazadnje se na prestol
vsedel nemški je berič,
on pobira desetino
in vihti svoj švabski bič.

Dober nasvet.

A: Kaj praviš, za veliko noč moram
iti k spovedi, pa sem mnogo med letom
storijen grehov pozabil.

B: Z ženo se skregaj. Ta ti jih našteje
še več, kakor jih v resnici imaš.

*

— Zakaj finančno ministrstvo ne dovoli mestni občini ljubljanski proste napeljave vodovoda v Rožno dolino?

= Zato, ker v Rožni dolini še nimajo žrebčarjev in karmelitaric, kot jih imajo v Mostah.

Nekdaj so prihajali na Gospovetsko polje deželni knezi, da so prisegali pred narodom v slovenskem jeziku . . .

RANCE ŠTAJER:

Petstoletnica.

1. prizor.

Pozorišče: lepa soba, miza, stoli, oguljen divan.

Nekdo poje na cesti narodno pesem:

»Vsakdo ima ljubico,
fajmošter — kuhar'co,
saj še gospod policaj so d'jal',
da si bodo eno zbral'.

Samo jaz, ah, jaz
sem sam — sam . . .

General svete vojske se razzi in ukaže kuharici: »Daj, oblij brezverca!«

Kuharica: Oh, saj že gre, žalostno gre, sam gre . . .

General: No, je že dobro! Zdaj pa glasno, kaiti jaz sem kratkovid, kakor mi bi miši mrgolele pred očmi! Vse je črno!

Kuharica bere: »Danes, 18. marca 1914 praznujejo Slovenci 500letnico zadnjega ustoličenja vojvod v slovenskem jeziku.

General: Čudna beseda, hm, kaj je to: ustoličenje? Zadnjo stran imamo zato, da lahko sedimo. Vprašam se samo to, če je stolček mehak ali trd. No, moj je trd, podloži mi blazinico, pa hitro, le ne obiraj se, pa en literček ga prinesi in niško, pa naglo! Ja, še nekaj, s temi cajengami pa zakuri!

Kuharica: Oh, saj hitim!

2. prizor.

Po gozdu prikorakata stari oče in deček.

Stari oče: Hoj, deček, splezaj na drevo in poglej, če vihajo zastave, belo modrorudeče zastave, nad belo Ljubljano? Kajti danes je 500letnica zadnjega ustoličenja v slovenskem jeziku, in Ljubljana je metropola Slovencev.

Deček spleza na drevo in se ozira: »Jaz ne vidim belomodrorudečih zastav, sploh ne vidim zastav!«

Stari oče: Hoj, dečko, ti se motiš; poglej natančnejše! Le ozri se dobro na vse strani in opazil boš zastave!

Dečko: Jaz ne vidim zastav in se ne motim. — Policaje razločim, ki se izprehajajo po mestu, obilo policajev, resni so in mrki, in pode na vse strani dečke in mladeniče ter deklice, ampak zastav ne vidim . . .

3. prizor.

Pozorišče: v Ljubljani na Kongresnem trgu, pred deželnim dvorcem. Stari oče in deček prikorakata trudna. Od nasprotne strani se prirepenči deželni glavar.

Dečko: Kdo je ta, ki se bliža tako ošabno!

Stari oče: Deželni glavar.

Dečko: Ali je vnet za blagor dežele?

Stari oče: Seveda je, saj je zvišal doklade in davke!

4. prizor.

Pri kabaretinem večeru 18. marca 1912 v Narodnem domu.

Mladenič modruje sam s seboj:
»Danes je 500letnica in narodna inteligen-

Pozneje so vodili slovenski starši svoje deklice v žensko šolo pri Gospej Sveti, da so se učile nemščine. Z njimi so hodili slovenski romarji poslušat nemške pridige . . .

ca se špasa . . . Morebiti sploh ne vedo, kaj je danes! — 500letnico zadnjega ustoličenja vojvod v slovenskem jeziku praznujejo s kabaretom! Seveda brez zastav! — Ah, kako zmagonasno so pa takrat vihrale zastave in bučale orglje v cerkvi pri zahvalni šolski maši, ko so praznovali stoletnico, odkar je 3000 Avstrijev s 300 kanoni in 30 marketendericami — vjelo 3 Francoze, ki so trdno spali, ker so bili pijani kot kanoni!

Dijaki so imeli dva dni prosto, kakor na primer tudi takrat, ko so praznovali 100letnico, ko si je kupil nemški dramatik Schiller prvo »Schnurbartbinde«. Uporabljal jo seveda ni nikoli, ker mu sploh brke niso poganjale!

Ampak kaj bi se zgražal, bolje je, da molčim . . . Resnično, preneumna se mi zdi vsa stvar, ker se ne strinja s 500letnico ustoličenja . . . Jaz se še smejati več ne morem! Zato rajše molčim in bom molčal toliko časa, dokler mi ne odleže . . .

Ljuba Neža!

V restavraciji sedijo obiskovalci nekega slovenskega gledališča po neki slabouspeli opereti. Kar stavi nekdo družbi sledeče vprašanje: »Zakaj sta držala režiser in kapelnik tako čvrsto skladatelja za roki, ko so se vsi trije prikazali na oder po prvem obligatnem aplavzu?«

Slošen molk. —

»No«, odvrne hudomušnež, »da bi ju ne o klofutal, ker sta tako zmrevarila njegovo delo.«

S.

Jubilej.

Prišel je glas
od severnih mej:
»Jubilej, jubilej . . .«

Sedaj je čas:
po zemlji vsej
slavite jubilej.

Kako je pri nas,
kako bilo je prej,
mladina poglej!

Dvigni obraz
in svetu povej:
»Jaz slavim jubilej . . .«

Je li mnogo še nas
preštej!
Kaj govori jubilej? . . .

Prišel je dan
in z njim jubilej,
izšel je ukaz
in zemlja je bila,
kot Korotan — — —
in tako ostane poslej.
Tako je, bratje, pri nas!

Ljuba Neža!

Jecljavca vprašajo nekoč, zakaj se ne oženi. Ta pa odvrne: Zzzattto, kkerrr sssse mojjia ljubbbezzen pprejj ohladdi, kkakkorr bbbi jo mmoggel ljubbici izzrzazzitti . . .

S.

Dandanes primejo na celovškem kolodvoru slovenskega kmeta, ako zahteva vozni listek v slovenskem jeziku in ga kaznujejo z zaporom.

Kar je spoštoval knez, tepta sedaj uradnik . . .

Ljuba Neža!

Bogati bankir, ki je poročil hčer z blaziranim baronom, je že nestrenen, ker nimata novoporočenca še otrok. To omeni tudi svojemu baronskemu zetu, ki ga potolaži s temi besedami:

»Čakajte, da pridem k sebi...«

»Kaj,« plane nanj bankir ves razkačen, »k sebi? K ženi...k ženi...pravim...«

Ljuba Neža!

Zakonska se prepričata. Kar zabrusi ona njemu v obraz: »Ti si osel!«

On odvrne udano: »Da, ker imam tebe za križ, ki ga bom nosil s seboj za večne čase . . .«

»Amen!« sklene nadebudni Tonček to zakonsko molitvico. S.

Ljuba Neža!

Kdo je bil prvi sovražnik Adama? Bog, ker mu je ustvaril ženo . . . Tako mi je namreč dejal star fant. Ker pa je proti taki trditvi protestirala moja tašča, je hotel stvar popraviti in rekel: »A vendar ga je moral ljubiti, ker mu ni dal — tašče.« S.

Ljuba Neža!

Pijanec pride iz gostilne in zagleda na cesti policaja. Prime se zanj in vzdihne: »O, moj zlati paragraf! Pravijo, da sloni na tebi država . . .« Ko se ga pa policaj otrese, da se prvi zavalil po tleh, vzdigne grozeče svoj prst rekoč: »In to je skrb za ljudsko varnost in državne koristi . . .« S.

Ljuba Neža!

Sodnik vpraša obtoženca: »Kaj pa delate?«

»Delam prakso«, se oglasi odgovor.

»A ko dovršite prakso, kaj pa potem?« poizveduje sodnik.

»Bom pa naprej kradel«, odvrne prebrisanc. S.

Ljuba Neža!

Ko vidi pijanec nekoč trubadurja, ki mu ni ljubica hotela odpreti okenca, ga pograbi in objame rekoč: »Potroštaj se . . . Meni pa moja stara noče odpirati niti — vrat!«

Ljuba Neža!

Obešali so Dolgina, ki je bil v življenu vsem v napotje. Ko zagleda pred seboj vešala za normalnega človeka, reče rablju: »Više . . . više . . . da pridem prej v — nebesa . . .« S.

Ljuba Neža!

Zaplotnik hoče predati posestvo starejšemu sinu in mu namigne, da se ogleda po nevesti. Po nekaj tednih mu pove sin, da si je izbral sosedovo Uršo. — »Te ne smeš ženiti,« mu de stari. — »Zakaj pa ne?« — »Hm, če že hočeš vedeti, tvoja sestra je.« Zopet je minulo več tednov, ko pride sin pred očeta in mu pove o znanju z Zamejčevou Nežo. »Ne smeš je vzeti, tudi ta je tvoje sestra.«

Ves pobit pripoveduje fant materi o dogodku z očetom. Mati pa se nasmeji in reče: »Samo vzemi jo, France, saj niti on ni tvoj oče.«

Trst ob času koroškega jubileja.

Tržaški Italijani se bore na ulici za Revoltello in za laško univerzo . . .

Vzdih

deželnega dacarja v minulem tednu: »Prej se je vendar ločilo po besedah liberalce od klerikalcev, zdaj pa ni nobenega razločka več, ker se od kraja do konca vsi navskriž pridušajo.« P.

Prva misel.

Gostilničarka (kateri je dacar razlagal, da mora doplačati užitnine od vina še 105 odstotkov, ker bo odslej znašala samo deželna doklada 145 odstotkov): »Ježeš, ježeš, ravno o pravem času bodo loterijo odpravili, kajti zdaj se nam bo preveč od številk sanjalo.« P.

Ljuba Neža!

Dva klerikalca sta bila h Kamili povabljena na kosilo. Jed za jedjo, ena finješa od druge, je prihajala na mizo in kole ni hotelo biti konca, vpraša prvi: »Ja, kaj pa vendar mislite gospodična, da nas tako pitate in bašete?« — In namesto Kamile je odgovoril drugi ter gostiteljico lepo potačkal po pičlih okroglinah: »Gospodična se zelo zanima za narodno gospodarstvo pri Jugoslovanih, danes je ravno pri domaćem pregovoru, da krava pri gobcu molze . . .« P.

Ljuba Neža!

Neka gospodična je padla in se je pri tem ranila na kolenu. Ko je bila pri zdravniku, ga je vprašala: »Ali se bo to pozneje videlo« (namreč ko se bo rana zacelila). — »To bo pa od vas odvisno, gospodična«, ji je odgovoril zdravnik.

Ljuba Neža!

Zaljubljen fant poje serenado trdorsčni ljubici. Mimo pride policaj in se obrugne nanj: »Mir, meščani spijo... Kaj nimate srca do ljudi...«

»Ne, izgubil sem ga in zdaj ga išcem,« odvrne fant v preveliki zaljubljenosti.

»No, čakajte, da ga poiščeva oba...« meni moč postave in ga odpelje — v zapor.

Zna si pomagat.

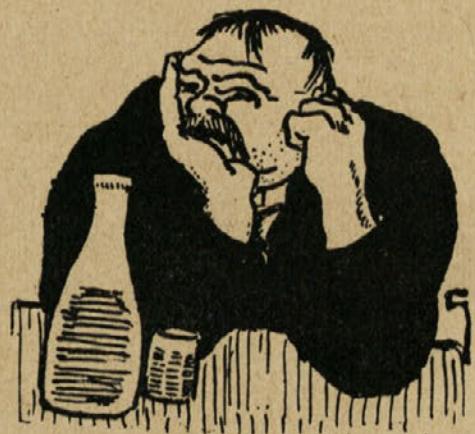
Policaj: No, kaj pa počenjate Vi tukaj na cesti z barvo in čopičem?

Gospod Glava: To je tako, veste jaz sem v tem velikem mestu še popolnoma tuj, in snoči iz gostilne nisem mogel na noben način domov pota najti; da se mi to v drugič ne pripeti, si hočem z barvo pot zaznamovati.« P. T.

*

Pri nekem klerikalnem društvu na Dolenjskem so volili nov odbor. Za predsednika dobita dva enako večino glasov. Tedaj se oglaši tajnik: »No bomo pa žrébe vlekli.« Eden izmed kmetov, misleč žrébe, sleče suknjič in si zaviha rokave rekoč: »Kar sem ž njim, kje pa je, bom hitro opravil z njim.«

V gostilni.

To je dobro, da si izmislijo zopet kaž jubilej. Človek ima vsaj vzrok, da se lahko napisi.

Času primerno.

Profesor: Zakaj je med Ciceronovim govorom vladala v senatu popolna tišina.

Dijak: Ker v istem času še ni bil izvoljen dr. Zajc.

Žensko ročno delo.

Neki mož je imel oteklo lice. »Kaj je to«, ga vprašajo znanci, ko je prišel v gostilno. — »To je žensko ročno delo«, jim je odgovoril.

Gobec:

»Kje je pa moj volovski gobec?« vpraša gost natakarja.

»Oprostite, mislil sem, da ga že imate«, mu odgovori natakar.

Temeljita naobrazba.

V kavarni se je seznanil gospod dr. Ferlovič z gospico Tinco iz ugledne narodne rodbine.

Da se niso samo banalnosti pomenovali, zavije dr. Ferlovič na literaturo.

»Gospodična ali poznate »Shakespeare?«

Ona: »... Nak šekpir ne poznam, ampak »Bockbier« pa. Jeka.«

Že kaže talent.

Gospod fajmošter so prišli obiskati nekega kmeta. Videč tam malega sinka pa vprašajo: »Kaj pa bo ta fantiček postal?« Oče: »Ta bo pa far, saj že sedaj noče moliti, če mu ne dam krajcar.«

Modrovanje.

»Človeka ubiti je greh, človeka narediti je tudi greh, kaj pa torej hočem.«

Sami so krivi.

Kmetski hlapec: »Kako so vendar kmetje neumni, da nam hlapcem le krompirkuhajo. Mar bi krompir prešičem pokrmili in jih zaklali, potem pa nam meso kuhal. Sami so krivi, če težko hlapce dobe.«

Pismonoša o Božiču.

»Hvala Bogu, da je le enega sina imel. Kaj bi mi reveži počeli, ko bi se mu jih več rodilo.«

Kupec: Ah, to blago je pa res popolnoma preozko!

Prodajalec: To je res, široko ni, široko, ampak dolgo je, tako dolgo, kar kor Vi hočete.

*

Možstrebuhom: Vse bo dražje, vse bo dražje! In najbolj meso! To je dobro, da imam takoj velik trebuh, kaj mislite, ko bi ga šele zdaj moral pustiti rasti, bi mi prišel presneto drag pri teh visokih mesnih cenah!

Po kuhinjski knjigi.

Mladazena (pri mizi): »No, ljubi mož, kako pa ti diši danes jed? Sem jo iz kuhinjske knjige sestavila!«

Mož: »Ah, zato diši tako izvrstno po papirju!«

Zagonetka.

Mali Miško: Papa, kaj je še hitrejši kakor misel?

Papa: Moj dragi, tega pa ne vem.

Miško: No, imel sem te za bolj nobraženega! To je konj ljubljanskega fijakarja, komaj si misliš, da bode konj padel, je že na tleh.

»Jeka.«

Tiskovne pomote.

Neki list je poročal o zasledovanju »Bauernšreka«: »Lovci so naleteli na velike ovire, to pa radi tega ker jim je bil teran neznan.«

*

Dalje: »Prihodnja občinska seja se vrši v 17. t. m. v mestni **zastavljalnici**.«

*

Pri koncertu je sodelovala tudi gospa N. N. primadona deželnega **sodišča**.

*

Lovski paznik je obstrelil znanega lovskoga tatu, katerega so prepeljali v deželno bolnišnico. Pri operaciji so ranjencu potegnili iz hrbta 17 srn.

Nemški Mihel ob vojvodskem prestolu.

Pesem koroških Slovencev:

Da smo tudi mi Slovani,
da slovensk je Korotan,
narod naš dokaze hrani,
jezik naš in duh in stan.

Priča to nam zgodovina
priča krajin sto imen,
priča čutov nam milina
da Slovanstva mi smo člen...